

Список використаних джерел

1. Александров С.Е. Моделирование характеристик оптических газовых сенсоров на основе диодных оптопар среднего ИК-диапазона спектра / С.Е. Александров, Г.А. Гаврилов, А.А. Капралов, Б.А. Матвеев, Г.Ю. Сотникова, М.А. Ременный // Журнал технической физики. – 2009. – Т.79, № 6. – С. 112–118.
2. Aleksandrov S. Portable optoelectronic gas sensors operating in the mid-IR spectral range ($\lambda=3-5\mu\text{m}$) / S. Aleksandrov, G. Gavrilov, A. Kapralov, S. Karandashov, B. Matveev, G. Sotnikova, N. Stus // Lasers for Measurements and Information Transfer: Intern. Conf., 2002: Proc. SPIE. – Vol. 4680. – P.188–194.
3. Remennyi M.A. Low voltage epoxide down bonded mid-IR diode optopairs for gas sensing in the 3,3–4,3 μm spectral range/ M.A. Remennyi, N.V. Zotova, S.A. Karandashev, B.A. Matveev., N.M. Stus', G.N. Talalakin // Sensors & Actuatoators B: Chemical. – 2003. – Vol. 91. – № 1–3. – P. 256–261.
4. Зотова Н. В. Источники спонтанного излучения на основе арсенида индия / Н. В. Зотова, Н. Д. Ильинская, С. А. Карандашёв, Б. А. Матвеев, М. А. Ременный, Н. М. Стус // Физика и техника полупроводников. – 2008. – Т.42. – № 4. – P. 641–657.

References

1. Alexandrov S.E., Gavrilov G.A., Kapralov A.A., Matveev B.A., Sotnikova G.Yu., Remennyi M.A. 2009. Modelyrovanye kharakterystyk optycheskykh hazovukh sensorov na osnove dyodnykh optopar sredneho YK-dyapazona spektra [Modeling of the characteristics of optical gas sensors based on diode optocouplers of the middle IR spectral range]. Journal of Technical Physics. T.79. № 6:112–118.
2. Aleksandrov S., Gavrilov G., Kapralov A., Karandashov S., Matveev B., Sotnikova G., Stus N. 2002. Portable optoelectronic gas sensors operating in the mid-IR spectral range ($\lambda=3-5\mu\text{m}$) [Portable optoelectronic gas sensors operating in the mid-IR spectral range ($\lambda=3-5\mu\text{m}$)]. Lasers for Measurements and Information Transfer: Intern. Conf.: Proc. SPIE. Vol. 4680: 188–194.
3. Remennyi M.A., Zotova N.V., Karandashev S.A., Matveev B.A., Stus' N.M., Talalakin G.N. 2003. Low voltage epoxide down bonded mid-IR diode optopairs for gas sensing in the 3,3–4,3 μm spectral range. [Low voltage epoxide down bonded mid-IR diode optopairs for gas sensing in the 3,3–4,3 μm spectral range]. Sensors & Actuatoators B: Chemical Vol. 91. № 1–3: 256–261.
4. Zotova N.V., Ilyinskaya N.D., Karandashev S.A., Matveev B.A., Remennyi M.A., Stus' N.M. 2008. Ystochnyky spontannoho yzluchenyia na osnove arsenyda yndyia [Sources of spontaneous emission based on indium arsenide]. Physics and technology of semiconductors. T.42. № 4: 641–657.

УДК 391-047.37(477)(045)

DOI:10.31339/2617-0833-2019-2(27)-2-12-21

ДОСЛІДЖЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОГО СТИЛЮ В УКРАЇНСЬКОМУ КОСТЮМІ

Козарь О.П., Иванчо Т.Р., Майборода І.О., Гавриш М.І.

RESEARCH OF NATIONAL STYLE IN UKRAINIAN KOSTOUM

Kozar Oksana, Ivancho Tetiana, Mayboroda Iryna, Gavrish Mariia

В даній статті представлено дослідження окремих аспектів формування українського народного костюму, встановлення характерних ознак національного стилю. Проведено аналіз етно-стильових тенденцій української національної моди з точки зору

сучасних відомих українських дизайнерів.

Ключові слова: мода, етно-стиль, український костюм, дизайнер-модельєр, національні традиції.

This article presents the study of some aspects of the formation of Ukrainian folk costume, the establishment of characteristic features of national style. The ethno-stylistic tendencies of the Ukrainian national fashion from the point of view of modern well-known Ukrainian designers are analyzed.

Key words: fashion, ethno-style, Ukrainian costume, fashion designer, national traditions.

Український народний одяг – яскраве і неповторне культурне явище, що пройшло шлях розвитку й удосконалення протягом багатьох століть, зберігаючи самобутні ознаки різних епох. Загальною характерною рисою традиційного українського одягу та численних доповнень до нього є декоративна мальовничість, яка відбиває високий рівень культури виробництва матеріалів для одягу, створення його різноманітних форм, володіння багатьма видами й техніками опорядження та оздоблення [1].

Традиційне українське вбрання – один із символів українства, складова, без якої немислима національна ідентичність українського народу. Роль національної культури у самопізнанні, само творенні українського народу з метою збереження його національно-культурної само ідентифікації через народний одяг і народну вишивку неоціненна, бо коріння народних традицій прадавнє. У цілому традиційний костюм українців можна назвати скарбницею духовної культури народу, що притаманними й специфічними способами відображає національний характер. Костюм, як і багато інших галузей традиційної культури українців, уже давно став об'єктом дослідження фахівців і вказує на актуальність дослідження.

Основною метою даної статті є аналіз етно-стильових тенденцій національної моди та розвитку етнокультури з точки зору сучасних відомих українських дизайнерів.

Для досягнення мети в роботі будуть вирішуватися такі завдання:

- встановлення характерних ознак національного стилю;
- визначення етно-стильових тенденцій української моди з погляду сучасних дизайнерів.

Формування українського народного костюму — цього яскравого й самобутнього культурного явища — відбувалося протягом багатьох століть. Відтоді кожна епоха накладала відбиток на традиційне вбрання, і можна з упевненістю твердити, що особливості костюму є одним з важливих джерел вивчення етнічної історії населення України, його соціальної структури, естетичних поглядів та уявлень тощо [1,2]. Від глибокої давнини і протягом усього існування одяг задовольняє не лише матеріальні, а й духовні потреби людини, виконуючи необхідні побутові, соціальні, обрядові функції. Його високий мистецький рівень, емоційна насиченість яскраво відбивають світогляд, естетичні уподобання, саму психологію українського народу. Це самобутнє явище посідає визначне місце не тільки в національній, а й у європейській та загалом світовій культурі. Національний одяг українців дуже різноманітний, колоритний, вражає різноманіттям форм костюму, зручними і красивими деталями, які вдало поєднуються між собою, утворюючи своєрідний комплекс одягу, характерний для кожного регіону. Характерні риси національного костюму створювалися сторіччями, тому вони відображають історію народу, демонструють його сприйняття краси на різних етапах історії, вміння втілити свою естетичну творчість у створенні та оздобленні одягу. Традиційне українське вбрання – один із символів українства, складова, без якої немислима національна ідентичність українського народу. Роль національної культури у самопізнанні, самотворенні українського народу з метою збереження його національно-культурної самоідентифікації через народний одяг і народну вишивку неоціненна, бо коріння народних традицій прадавнє. У цілому традиційний костюм українців можна назвати

скарбницею духовної культури народу, що притаманними й специфічними способами відображає національний характер. Народний костюм, поєднуючи мистецтво узорного ткацтва, крою та декоративного оформлення, символізує духовну культуру українців, народні традиції, звичаї та обряди.

Невичерпна скарбниця народної творчості та національних традицій завжди надихала дизайнерів, художників та модельєрів на створення повсякденного і святкового одягу за народними мотивами. Особливо актуальна фольклорна тема в індустрії одягу сьогодні: вітчизняні та зарубіжні журнали мод нашої увазі пропонують пальта, куртки, костюми, сукні, блузи, брюки, у крої та оздобленні яких використані елементи народного одягу. Існують і назви цих стилів, як-то: «фолк», «рустів», «кантрі». Вивчаючи народний досвід, художники-модельєри розширюють асортимент сучасного одягу, вносять у нього неповторність та своєрідність народного мистецтва. Щороку в Києві та інших містах України, а також у світових столицях демонструються колекції одягу, де не останнє місце посідають моделі, створені за народними мотивами. І це, звичайно, радує.

Українські дизайнери ХХІ ст. створюючи свої колекції беруть до уваги не тільки етно стильовий декор, а і способи крою одягу наших пращурів. «Наша історія і культура – це саме те, що ми можемо взяти з минулого. Нічого нового не придумаємо. Ось як ми осмислимо цей набуток у творчості – є майбутнім» [5, с.18] .

Одним з яскравих прикладів розвитку етно-моди в Україні є Ukrainian Fashion Week, який залучає до реалізації першого проекту «Етно-fashion» дизайнерів, що давно і плідно працюють у такому стилі. Яскравими представниками сучасних українських дизайнерів, які працюють в етно-стилі, є Роксолана Богуцька, Лілія Пустовіт, Любця Чернікова, Оксана Полонець, Лілія Братусь та Юлія Магдич.

Бренд **Roksolana Bogutska** – гідний представник Львівської школи моди, торговий знак бренду (рис. 1), який у своїх роботах поєднує елегантну розкіш та сміливу сучасність, дивовижну суміш українських етнічних мотивів та сучасних модних тенденцій.

Характерною рисою стилю дизайнерки є національний колорит, який поєднує в собі етнічні елементи декору в сучасному костюмі, художню вишивку на шкірі й тканині нитками та бісером, розпис та інкрустацію металом, використання лише натуральних матеріалів – хутра, шкіри, шовку, вовни, льону (рис.2).

Богуцька Р. захоплюється гуцульською тематикою, відтворюючи у своїх моделях своєрідний і неповторний дух горян:

- яскравість кольору;
- ритмічність геометричного орнаменту;
- красу й багатство обробки шкірою та хутром [6, с.58-61] .

Рис. 1. Торговий знак бренду Роксолани Богуцької

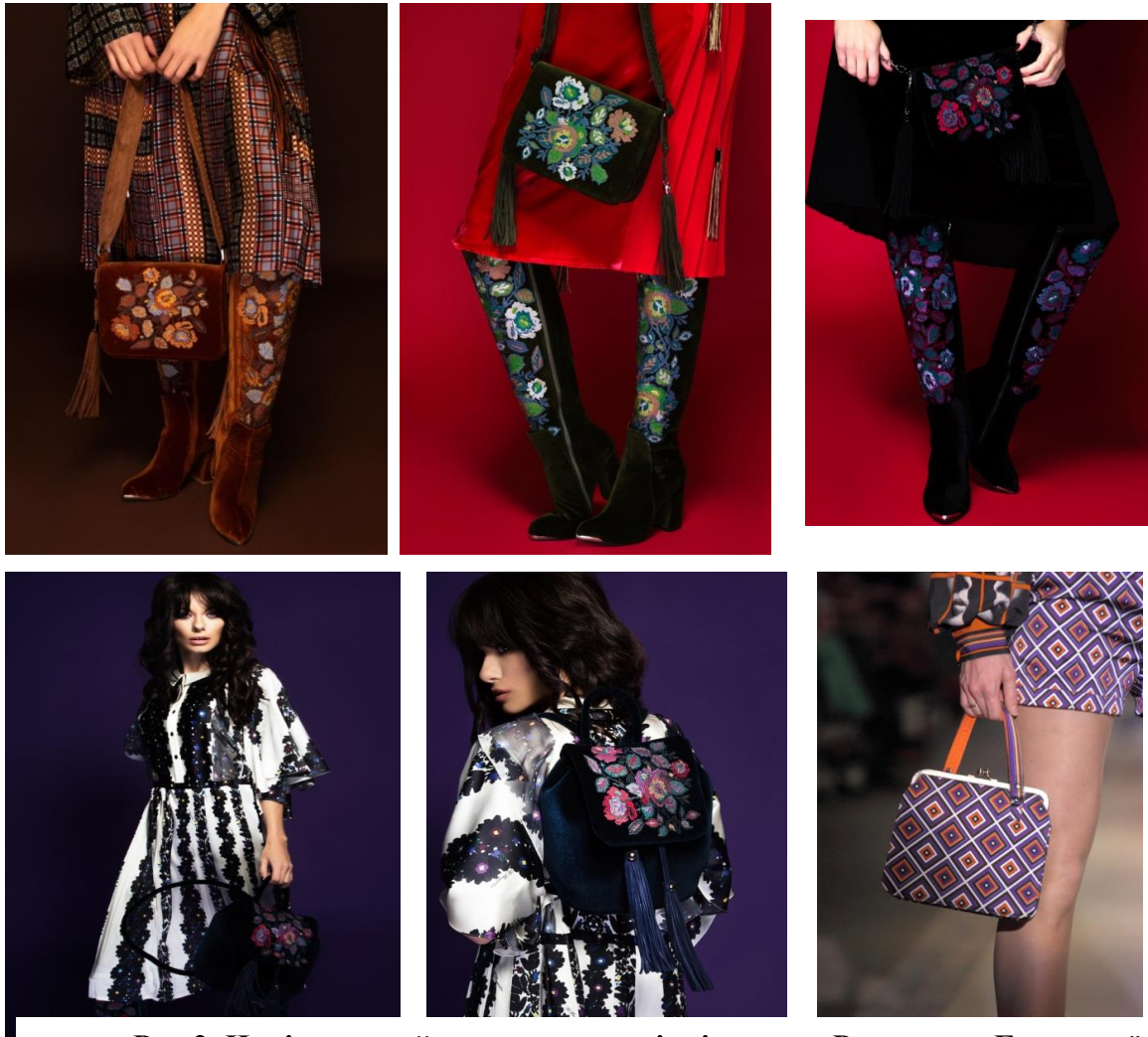

Рис.2. Національний колорит та етнічні мотиви Роксолани Богуцької представлені у взутті та сумках.

Сьогодні дизайнера надихає творчість художників різних історичних стилів (модернізм, сецессія, поп-арт), етнічність і урбаністика. В колекціях завжди підкреслені форма і силует, виразні геометричні форми, поєднання з драпіривою. Тканини виготовляють на замовлення за спеціальним проектом дизайнера в м. Комо, Італія. Роксолана Богуцька створювала костюми для туру «Дикі танці» Руслани, коли співачка перемогла на Євробаченні в 2004 році; костюм першої леді України Катерини Ющенко для церемонії нагородження Президента в 2005 році. Учасниця Ukrainian Fashion Week, Lviv Fashion Week, Fashion Philosophy Fashion Week Poland, куди Роксолана була запрошена як особливий гість XVIII Міжнародні конкурси дизайнерів одягу “The Golden Thread” (“Золотая нить”) [7].

Лілія Пустовіт належить до числа небагатьох вітчизняних дизайнерів, які формують імідж сучасної української моди і на належному рівні представляють її у світі (рис 3). Особливу увагу надає дизайнерка і національній тематиці в своїх колекціях. Етніка у виконанні Л. Пустовіт – багатозарове поєднання унікальних за використанням і естетикою плахт, обгорток, хустин, шаровар, блузок, спідниць, жакетиків із поясами та аксесуарами з тонких романтичних і щільних пластичних тканин. [8].

Рис.3 Національна тематика в колекції Лілії Пустовіт

Любця Чернікова - засновниця, власниця, дизайнер, рушійна сила та двигун бренду (Рис 4). Це людина - душа, пригода, ураган та доброта. Хто знайомий з нею ближче знає, що одяг нашого бренду не лише якісний, але наповнений особливою енергетикою, завдяки цій хочь маленький, але такій сильній людині. Її цінності – якість, завдяки якій вироби претендують стати сімейною реліквією, яку можна передавати у спадок. Естетика – це унікальні тканини, авторські техніки (Рис 5)

Рис.4. Торговий знак бренду Любці Чернікової

Рис.5. Естетика в колекції Любці Чернікової

У своїй роботі використовує лише високоякісні та натуральні матеріали. В арсеналі вовняні, оксамитові, шовкові та інші тканини. Особливі матеріали, з яким працює – це старовинне домоткане конопляне полотно, яке вишукує по селах, горах та тканини, вручну виткані за давніми технологіями.

Вишивка – одна з основ творчості – в якій поєднуються українські та, головне, світові мотиви, які бувають подібними між собою. Орнаменти, якими оздоблюємо вироби часто також унікальні, адже їх знайдено у далеких селах, країнах та материках. Але не лише запозичені, але й створені нові орнаменти, так званий новий внесок у світове етно (Рис 6).

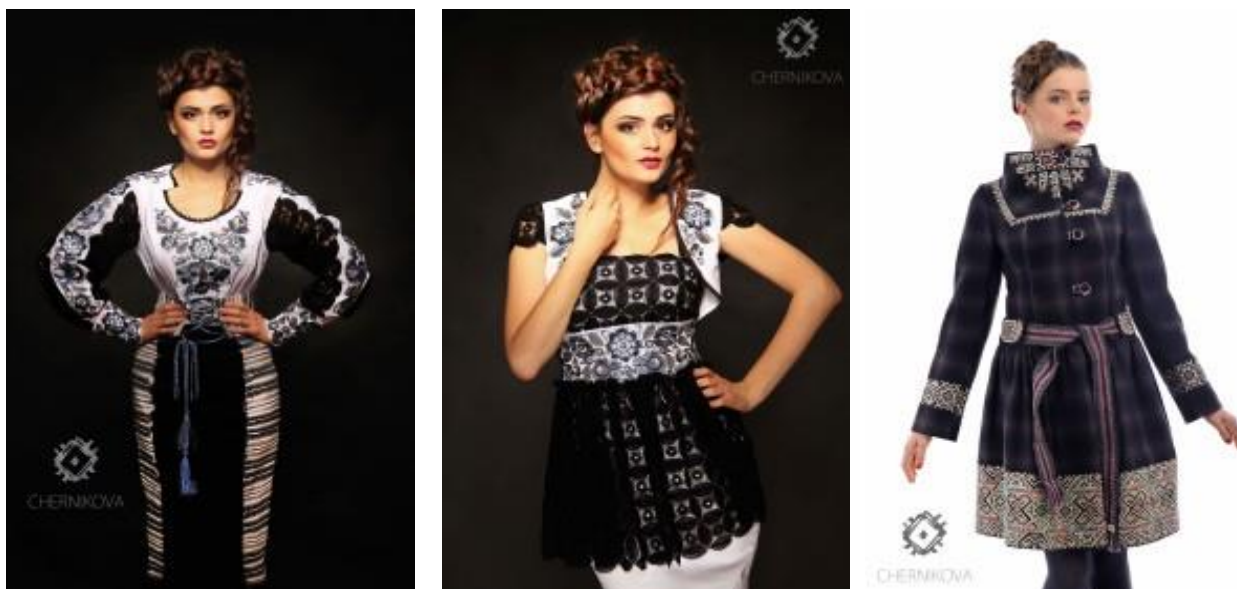

Рис.6. Колекція Любці Чернікової – новий внесок у світове етно

Найбільшою популярністю серед виробів бренду користуються пальта. На сьогоднішній день пальто від CHERNIKOVA вже стало культовим. У дизайнера шийють сукні, костюми, блузи, керсетки, чоловічі сорочки. Часто замовляють весільні парні комплекти [9].

Оксана Полонець — амбіційний та успішний український дизайнер. Її бренд (Рис.7) отримав визнання і розвиток не тільки в Україні, а й далеко за її межами .

Покази Оксани Полонець регулярно проходять на різних виставках, модних шоу та зіркових заходах. У 2015 році покази дизайнера відбулися в Чикаго і Нью-Йорку. Її одяг зміг завоювати серця своїх постійних клієнтів. .

У свої колекції (Рис. 8) Оксана Полонець завжди вкладає особливий сенс. Кожне її творіння наповнене особливою філософією, головна ідея якої легкість, позитивність.

Дизайн-студія Оксани Полонець розпочала свою діяльність в 2003 році. Дизайнером обрано вишивку, як основний вид діяльності не випадково. Адже український національний одяг вже багато століть є відомим в Україні і далеко за її межами. Використовуючи символи, елементи вишивки наші предки показували своє ставлення до оточуючого світу.

Кожен малюнок, орнамент, колір несли глибокий зміст. Спочатку вони служили оберегу, пізніше вони стали чудовими прикрасами для оселі та одягу. Вишитий одяг став обов'язковим елементом для всіх українців. Для його носіння немає ніяких вікових обмежень: він личить всім – від немовлят до літніх людей. Існують багато видів вишитого одягу: від буденної вишиванки до справжнього витвору мистецтва для особливої нагоди..[10]

Рис.7 Бренд Оксани Полонець

Рис .8. Колекція Оксани Полонець – справжній витвір мистецтва, яка наповнена особливою філософією

Лілія Братусь український дизайнер одягу. Більша частина її дитинства пройшла в Карпатах серед гір, де для місцевих жителів було природно власними руками створювали собі одяг, взуття, предмети декору та побуту. Свою першу повноцінну річ вона пошила в 9 класі. Відкриття власної справи Лілія пройшла надзвичайно цікавий та насичений шлях в якості швачки, кравчині, конструктора та дизайнера в кількох ательє. Наступним рівнем була співпраця в якості дизайнера з кількома українськими фабриками та торговими марками, де вона ознайомилась з процесом масового виробництва одягу. Останнім рівнем професійного росту став проект «Отаман», де Лілія пройшла всі етапи створення та розвитку повноцінного бренду (Рис.9) з власним магазином та міні виробництвом. За 13 років активної роботи в сфері Fashion, зрозуміла, що одяг — це філософія, а одяг, створений для конкретної людини – це її індивідуальна філософія [11].

Основною метою роботи Ательє Lili Bratus є створення унікального пізнаваного стилю для кожного, хто звертається до нас. Стиль, притаманний тільки Тобі. Стиль, що транслює Твій внутрішній світ назовні. Одяг, в якому ти належиш собі і знаєш хто ти. Це — справжнє чаклунство, що предсталено в колекції на (рис 10).

Рис.9. Бренд Лілії Братусь

Рис. 10 Колекція Лілії Братусь під назвою «Одяг-це справжнє чаклунство»

Юлія Магдич – львів'янка, яка з дитинства була зачарована мистецтвом вишивки, що традиційно передавалась в українській сім'ї по жіночій лінії. Пізніше мама навчила Юлію різним технікам вишивки і розповіла про енергетичний потенціал вишивки, її символік і функції оберегу [12]. Так сімейні традиції яркий стиль українського костюму надихнув Юлію на створення власного бренду (Рис 11).

Рис.11 Вишиванка-її символіка і функції передана в колекції Юлії Магдич

На основі аналізу літературних джерел та проблематики національної форми в проектуванні костюму, були проведені дослідження історії українського народного костюму та вишиванки – як її головної складової. Опрацьовано етно-стильові тенденції у розвитку української моди з погляду сучасних дизайнерів таких як: Роксолана Богуцька, Лілія Пустовіт, Любця Чернікова, Оксана Полонець, Лілія Братусь, Юлія Магдич.

Список використаних джерел

1. Ніколаєва Т. Різновиди традиційного одягу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dnevnik.bigmir.net/groups/article/52530>.
2. Трачук Т. П. Використання народних мотивів у моделюванні одягу [Електронний ресурс] / Т.П. Трачук // Научные конференции, научные журналы. Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет ім. Григорія Сковороди. – Режим доступу: www.rusnauka.com.

3. Святокум Н. Мовою барв, орнаментів і крою. Український народний костюм. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://uamodna.com/articles/ukrayinsjkyu-narodnyu-kostyummovoyu-barv-ornamentiv-kroyu/>.
4. Лісовий В. Джерело духовного здоров'я / В. Лісовий // Наука і культура. Україна. Щорічник. – К.: Т-во «Знання», 1990. – Вип.24. – 576 с.
5. Давиденко В. «Рушник може бути сильнішим за атомну бомбу» / В.Давиденко // Урядовий кур'єр. – 2011. – № 15. – С.18.
6. Тканко О. Художні особливості костюма в колекціях українських дизайнерів одягу кінця ХХ – початку ХХІ століття / О. Тканко // Віче. – 2010. – № 13. – С.58-61.
7. Roksolana Bogutska [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://roksolanabogutska.com/ru/main-ru/>.
8. Вікіпедія [Електронний ресурс]. – Режим доступу: uk.wikipedia.org/wiki.
9. Чернікова [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://chernikova.com.ua/>.
10. Дизайн-студія Оксани Полонець [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://polonets.prom.ua>.
11. <http://lilibratius.com.ua/>.
12. Yuliya Magdych [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.yuliyamagdych.com/ru/>.

References

1. Nikolayeva, T. Riznovydy tradytsiynoho odyahu [Types of traditional clothing]. [online] Available at: <http://dnevnik.bigmir.net/groups/article/52530>.
2. Trachuk, T. P. Vykorystannya narodnykh motyviv u modelyuvanni odyahu [The use of folk motifs in the modeling of clothing]. *Scientific conferences, scientific journals. Pereyaslav-Khmelnytsky State Pedagogical University Gregory Skovoroda*. [online] Available at: www.rusnauka.com.
3. Svyatokum, N. Movoyu barv, ornamentiv i kroyu. Ukrayins'kyy narodnyy kostyum [In the language of colors, ornaments and cut. Ukrainian folk costume]. [online] Available at: <https://uamodna.com/articles/ukrayinsjkyu-narodnyy-kostyummovoyu-barv-ornamentiv-kroyu/>.
4. Lisovyy, V., 1990. Dzherelo dukhovnoho zdorov'ya [Source of Spiritual Health]. *Science and culture. Ukraine. Yearbook*, 24.
5. Davydenko, V. 2011. «Rushnyk mozhe buty syl'nishym za atomnu bombu» ["Towel may be stronger than atomic bomb"]. *Government courier*, 15, p.18.
6. Tkanko, O. 2010. Khudozhni osoblyvosti kostyuma v kolektsiyakh ukrayins'kykh dyzayneriv odyahu kintsya XX – pochatku XXI stolittya [Costume features in the collections of Ukrainian clothing designers of the late XX - early XXI centuries]. *Vich*, 13, pp. 58-61.
7. Roksolana Bogutska [online] Available at: <http://roksolanabogutska.com/ru/main-ru/>.
8. Vikipediya [Wikipedia]. [online] Available at: uk.wikipedia.org/wiki.
9. Chernikova [Chernikov]. [online] Available at: <https://chernikova.com.ua/>.
10. Dyzayn-studiya Oksany Polonets' [Oksana Polonets Design Studio]. [online] Available at: <https://polonets.prom.ua>.
11. <http://lilibratius.com.ua/>.
12. Yuliya Magdych [online] Available at: <https://www.yuliyamagdych.com/ru/>.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>